



## 4 projekter på Lolland-Falster, Fejø og Langø viser nye veje til mere livskvalitet

*Ny, smuk markedsplads i Nakskov skal støtte op om salg af Lollands mange fødevarer specialiteter. Bedre muligheder for ophold og oplevelser skal bringe Maribos fine natur- og kulturmiljø frem i lyset. På Langø er målet, at to nye røgerier skal styrke turisme og lokal produktion af kvalitetsfisk. Og på Fejø skal det historiske hotel, Landbolyst, genopstå som omdrejningspunkt for fx møder og kulturaktiviteter på øen. Og de idéer er så gode, at de nu modtager støtte til videreudvikling gennem Stedet Tæller - Realdanias kampagne for yderområderne. Projekterne er udvalgt blandt 88 ansøgninger.*

23. januar 2014

Kampagnesekretariatet  
Borgergade 111  
DK - 1300 København K

T: +45 33 33 99 10  
E: info@stedet-taeller.dk

[www.stedet-taeller.dk](http://www.stedet-taeller.dk)

"Vi er glade for, at Stedet Tæller har afstedkommet de fire, gode projektidéer fra Lolland-Falster, Fejø og Langø. Det vidner om et område af Danmark, hvor der er mange lokale kræfter, der er parate til at løfte i flok og aktivere nogle af de særlige kvaliteter, man kun finder her," siger Karen Skou, der er programchef i Realdania.

Projekterne er udvalgt som en del af Realdanias kampagne Stedet Tæller. Kampagnen støtter udvikling og realisering af konkrete, fysiske projekter, som udnytter yderområdernes særlige, stedbundne potentialer til at skabe dynamik og forbedre livskvaliteten lokalt. Og netop det er tilfældet med de fire udvalgte projekter fra Lolland-Falster, Fejø og Langø, mener Karen Skou.

### Potentialer skal frem i lyset

I Maribo er visionen at udnytte et fint natur- og kulturmiljø midt i byen ved Maribo Sø. I Nakskov skal en smukt udformet markedsplads være med til at understøtte salg af Lollands mange fødevarer specialiteter og styrke byens image. På Langø vil lokale projektmagere opføre to markante røgerier, der bakker op om lokal turisme og fiskeri. Og ikke mindst er planen på Fejø at gendanne det historiske hotel, Landbolyst, så det kan bruges til møder, overnatning samt sociale og kulturelle aktiviteter.

"I Realdania tror vi på, at særlige steder og herlighedsværdier kan udnyttes til at hæve livskvaliteten for de lokale beboere og den rekreative værdi for os alle. Hver på deres måde har de udvalgte projekter fra Lolland-Falster, Fejø og Langø potentiale til at blive foregangseksempler for andre," uddyber Karen Skou.

### 26 projekter skal skabe bedre livskvalitet lokalt

Projekterne er udvalgt blandt 88 ansøgninger fra yderområder fordelt over landet. I alt modtager 26 projekter nu støtte til videreudvikling.

De udvalgte projekter modtager mellem 50.000 kr. og 125.000 kr. – alt efter projektets størrelse og kompleksitet – til videreudvikling. Efterfølgende vil op mod halvdelen af de 26 projektidéer i løbet af efteråret 2014 få tildelt midler til realisering. Der er gennemført to ansøgningsrunder i den samlede kampagne, hvor kommuner, ildsjæle, turismeerhverv og andre yderområdeaktører har haft mulighed for at byde ind.

Se alle projekter på [www.stedet-taeller.dk](http://www.stedet-taeller.dk)

### Yderligere oplysninger

Karen Skou, programchef i Realdania, telefon 70 11 66 66  
Kirstine Cool, rådgivningschef i Dansk Bygningsarv, telefon 25 34 27 25

## FAKTA

### Om projekterne:

#### Røgerier i Langø

*Langø's smukke beliggenhed, levende landsbymiljø og succesfulde fiskerierhverv skal gøres synlig og udvikles til et stærkt varemærke. Det er visionen for dette projekt, som skal føre til opførelsen af to nye røgerier på stedet. Med hver deres markante skorstene er planen, at røgerierne skal støtte op om byens turisme og produktion af kvalitetsfisk.*

Siden 1872 har Langø været landfast, og i dag ligger landsbyen meget attraktivt ud til Nakskov Fjord med flotte udsigter til skove, kysterne, øerne i Nakskov Fjord og Langelands bløde hatbakker – en skærende kontrast til det intensivt opdyrkede landbrugsland bag digerne.

Men Langø får ikke nok ud af sin smukke placering og det fiskerierhverv, som borgerne har formået at fastholde. Og byens levende landsbymiljø og succes med kvalitetsfødevarer kan med fordel bringes frem i lyset og bidrage til at give byen et stærkere og mere attraktivt varemærke.

#### Skorstene skal være varemærke

Formålet for dette projekt er at synliggøre Langø som en fiskerby, der har formået at bevare et rigtigt fiskerierhverv med regulære arbejdspladser.

Konkret skal projektet føre til opførelsen af to røgerier på molerne på Langø Havn. Med deres stærke visuelle effekt skal røgeriernes skorstene fungere som et kraftfuldt varemærke i by og havnebilledet og medvirke til at bringe byens succes med kvalitetsfødevarer frem i lyset. Den ene skorsten skal dedikeres fiskerhvervet, mens den anden stilles til rådighed for fritidsfiskere, gæstesejere og lokalbefolkning som udgangspunkt for formidling til turisme og lokalbefolkning.

"Vores vision er, at røgerierne på molerne på Langø Havn både skal forarbejde lokale fisk og være spektakulære skulpturer, der medvirker til at fortælle historien om Langø's fiskerierhverv og landsbyliv," siger Ole Pedersen, Bylauget for Langø og omegn.

#### Godt bud på havneudvikling

Projektet er udvalgt til videreudvikling gennem Stedet Tæller, fordi det udvikler en ny attraktion med udgangspunkt i de aktører, som allerede bruger havnen i dag. Realiseres projektet, er det et godt bud på en løsning på en typisk udfordring for yderområdernes små havne.

## FAKTA:

- / Status: Projektet er udvalgt til videreudvikling.
- / Vision: Synliggørelse af Langø som levende fiskerby
- / Hovedgreb: Opførelse af to røgerier på Langø Havn.
- / Organisation: Landsbylauget er hovedansøger i samarbejde med bl.a. fiskerierhverv, turismeorganisationer og erhvervslivet i Nakskov

#### For yderligere oplysninger kontakt:

Ole Pedersen, Bylauget for Langø og omegn, telefon 54 94 85 68

## Landbolyst tæller for Fejø

*To ildsjæle på Fejø vil styrke det lokale sammenhold og øens generelle udvikling ved at gendanne det historiske hotel Landbolyst som omdrejningspunkt for overnatninger, møder og sociale og kulturelle aktiviteter på øen.*

### Fejø mangler faciliteter

Fra havnebyen Kragenhavn på det nordlige Lolland stævner M/F *Christine* ud. Femten minutter senere når den sin destination og lægger til kaj på naturskønne Fejø i den sydlige del af Smålandsfarvandet.

Som så mange andre yderområder i Danmark har Fejø oplevet stor fraflytning. Men enhver person, som har tilknytning til Fejø - fraflyttede som fastboende - har også tilknytning til Landbolyst. Fra 1773-2005 dannede bindingsværkhuset ramme om kulturelle aktiviteter og overnatningsmuligheder, men hotellet står i dag lukket og tomt.

### Landbolyst for lokale og turister

Nu vil ejerne af Landbolyst genskabe det historiske hotel som Fejø's omdrejningspunkt for overnatninger, møder samt sociale og kulturelle aktiviteter. Gennem en stilfuld renovering skal Landbolyst etableres som B&B med prisbillige overnatningsmuligheder for gæster.

Derudover er planen at åbne en formiddagscafé og anlægge en udendørs rasteplads for vandre- og cykelturister. I andre af lokaliteterne planlægges bl.a. kunststillinger og faciliteter til det lokale foreningsliv og ejerforeningen Fejø Feriecenter.

"Vi er meget glade for, at Realdania har besluttet at støtte videreudviklingen af projekt Landbolyst. Dejligt, at andre også kan se mulighederne i det smukke, gamle hus. Støtten giver mulighed for, at Landbolyst igen kan blive omdrejningspunkt for turisme og øens aktive foreningsliv og understøtte de mange andre gode tiltag, der er i gang på Fejø," siger Birgit og Frits Mønsted, ejere af Landbolyst.

### Potentiale som dynamo

Nogle gange er det et stærkt forankret lokalt erhvervsliv, der kan bidrage til at skabe dynamik og livskvalitet i yderområderne. Projektet er udvalgt til videreudvikling i Stedet Tæller, fordi det aktiverer et vigtigt historisk samlingspunkt og kan fungere som trækplaster for turister og derved generere liv og arbejdspladser i lokalsamfundet.

### FAKTA

- / Status: Projektet er udvalgt til videreudvikling.
- / Vision: At genskabe et historisk hotel som omdrejningspunkt for overnatninger samt sociale og kulturelle aktiviteter
- / Hovedgreb: Renovering og omdannelse af Landbolyst til B&B. Etablering af formiddagscafé, rasteplads, turistinformation og faciliteter til udstillinger og foreningsliv.
- / Organisation: Projektansøger er privat/ejer af Landbolyst. På sigt skal der stiftes en selvejende institution.

### For yderligere oplysninger kontakt:

Frits Mønsted, Ejer af Landbolyst, telefon 30 55 03 50

## Markedsplads og torvehal i Nakskov

*Lokale fødevarereproducenter har brug for afsætningsled og yderområdernes købstæder er oplagte handelssteder til gavn for både kunder og handlende. Visionen med projektet er udvikling af en smuk, arkitektonisk ramme, som skal understøtte salg af Lollands mange fødevarer specialiteter og styrke Nakskovs image. Projektet udvikles i forlængelse af Lolland Kommunes visionsplan for byen.*

Midt i den frodige landbrugsjord og omgivet af aktive godser, der eksperimenterer med produktion af højkvalitetsfødevarer, ligger Nakskov.

Nakskov rummer et potentiale til at hjælpe lokale fødevarereproducenter med at afsætte deres produkter – til glæde for producenterne, for bylivet og byens brand.

### Bedre afsætningsmuligheder for lollandske landdistrikter

Projektets formål er at forbedre afsætningsmuligheder for fødevarereproducenterne i de lollandske landdistrikter ved at etablere en markedsplads i Nakskov bymidte. Derved styrker man bylivet, de nye fødevarerprodukter og landdistrikterne på Lolland. Senere er det planen, at konceptet skal udvides til også at omfatte torvehaller.

Konkret skal projektet skabe attraktive fysiske rammer for en markedsplads med cafe, gårdbutik og internetbaseret landhandel.

”De nye fødevarer skal give købstadens fine ramme nyt indhold. Derved styrkes byliv, producenter og landdistrikter,” siger projektets arkitekt Phillip Rasmussen.

### Købstad som dynamo

Projektet er valgt til videreudvikling i Stedet Tæller, fordi det viser, hvordan yderområdernes købstæder kan redefinere deres rolle som handelscentrum. Projektet fokuserer på lokale fødevarer og anerkender og aktiverer potentialet i Lollands mange fødevarereproducenter. Projektet samler en lang række af områdets små og store aktører, etablerer et samlet møde- og handelssted i byen – og det kan vise, hvordan Nakskov kan skabe udvikling med udgangspunkt i stedbundne potentialer.

### FAKTA

- / Status: Projektet er udvalgt til videreudvikling.
- / Vision: At forbedre afsætningsmulighederne for fødevarereproducenterne på Lolland og styrke Nakskovs citybranding.
- / Hovedgreb: Udvikling af en attraktiv fysisk ramme om et fødevaremarked i kombination med indretning af café og gårdbutik.
- / Organisation: Nakskov Byfond og Lolland Kommune i samarbejde med lokale erhvervsliv, foreninger, fødevarereproducenter, turismeorganisationer og Business Lolland-Falster

### For yderligere oplysninger kontakt:

Philip Rasmussen, Arkitekt i By og Landskab, telefon 51 37 69 80

## Synliggørelse af Søbred og historisk kirkemiljø i Maribo

*Maribo rummer både domkirke, klosterruin og storslået natur, der strækker sig helt ind midt i byen. Men selvom stedet både kan bryste sig af markant historisk arv og store naturherligheder, mangler Maribo muligheder for at slå sig ned og gå på opdagelse. Landskabelig bearbejdning kan skabe bedre forbindelser og tilgængelighed - og dermed aktivere byens største potentialer.*

Maribo er en historisk domkirkeby, der ligger omgivet af storslået natur, som rækker langt ind i selve byen. Både domkirke, klosterruin og Maribo søerne ligger i dag som meget centrale elementer i byen, men potentialet udnyttes langt fra optimalt – hverken rekreativt for Maribos borgere eller til turismeformål. Mange besøgende bliver slet ikke opmærksomme på de fine 'lommer' af natur i byen.

Lige som mange andre mindre købstæder, er Maribo udfordret af afmatning og butiksdød, selvom byen fremtår stærk i arkitektur og historie. Byen rummer et potentiale til at aktivere historien og den bynære natur ved at synliggøre de naturmæssige herligheder og invitere til at slå sig ned ved den bynære del af Klostersø og Søndersø.

### Bedre muligheder for ophold og oplevelser

Idéen med dette projekt er at skabe en helhed mellem den bynære sø, domkirke og klosterruin - og dermed skabe en ny attraktion og bedre betingelser for ophold og oplevelser.

Konkret skal projektet føre til en sanselig og landskabelig bearbejdning af søbredden og samtidig skabe forbindelse til Maribos bymidte ved at trække kirkens belægning ned til søbredden. Derudover skal der arbejdes med klosterruinen, så besøgende får en fornemmelse af ruinen og mulighed for at gå på opdagelse i den.

"Det er utroligt vigtigt at have velfungerende købstæder i en landdistriktskommune som Lolland. Vi er derfor meget glade for at være gået videre i Stedet Tæller-kampagnen, hvor vi nu får mulighed for at sætte fokus på det smukke område i Maribo omkring søen, klosterruinen og Domkirken. Indsatsen vil være en del af en større byfornyelse, der sammenlagt skal styrke byen og fortsat sikre gode oplevelser for borgere og besøgende i Maribo," siger borgmester Holger Schou Rasmussen, Lolland Kommune.

### Byens kulturelle centrum opgraderes

Projektet er valgt til videreudvikling i Stedet Tæller, fordi det kan vise, hvordan nærheden til naturen kan være en vigtig styrke for yderområdernes byer ved at bidrage til et mere attraktivt fysisk miljø og opgradere området historiske og kulturelle centrum.

### FAKTA

- / Status: Projektet er udvalgt til videreudvikling.
- / Vision: At skabe bedre betingelser for ophold og oplevelser gennem aktivering af Maribos kulturarv.
- / Hovedgreb: Landskabelig bearbejdning af søbred og transformation af klosterruinen.
- / Organisation: Lolland Kommune i samarbejde med Maribo Domkirke og Museum-Lolland Falster.

### For yderligere oplysninger kontakt

Sille Hedvig Wilhelm, projektleder i Lolland Kommune Udvikling og Erhverv, telefon  
29 42 73 03

## De øvrige udvalgte projekter er:

### Møn

#### / Camønoen

Lokale ildsjæle på Møn vil skabe en vandre/pilgrimsrute, der kan koble øens forskellige oplevelser og aktører sammen og give nye oplevelsesmuligheder.

### Sejersø

#### / Marebjerg Gård

Dette projekt kan gøre den nedlagte landbrugsejendom, Marebjerg Gård, til nyt samlingspunkt af høj arkitektonisk, lokalhistorisk og bæredygtig kvalitet.

### Fyn og øer

#### / Kulturmejeriet

I den nordfynske by Morud har en lokal forening og ejendommens ejer taget initiativ til at omdanne det næsten 100 år gamle Rue Mejeri til et kulturelt center.

#### / 360 grader havn og bælt – molehovedet i Assens

En ny gangsti og udsigtsplatform skal være med til at udvikle Assens Havn som ramme om rekreative aktiviteter.

#### / Fra benzin- til badehus på Ærøskøbing Strand

Lokal projektgruppe ønsker at genanvende Ærøskøbing Havns gamle benzinhus til omklædningsrum, toilet, bad og sauna.

### Jylland:

#### / Solnedgangspladsen

I Gammel Skagen ønsker projektgruppen at skabe en robust, stillisteret menneskeskabt solnedgangsplads i klitterne.

#### / Oplevelseshavnen – det sorte tårn i Hirtshals

Dette projekt skal understøtte det upolerede, industrielle havnemiljø i Hirtshals og skabe nye oplevelser, blandt andet ved at opføre et nyt udsigts- og formidlingstårn.

#### / Matchmakingzone Klitmøller

Gruppen bag Matchmakingzone Klitmøller ønsker at etablere et netværks- og erhvervsudviklingssted, hvor beboere og brugere kan mødes.

#### / Mors på kanten

Lokale ildsjæle ønsker at etablere servicestationer på Mors' mange havne, hvor det bliver muligt at leje fx cykler og kanoer eller skræddersy en afvekslende tur på kanten af øen.

#### / Limfjordsteatret – et teater i udvikling

Opførelsen af et Limfjordsteater skal samle lokale frivillige på Mors og forene kultur, sport og uddannelser på ét sted.

#### / Landsbyen de 7 sogne

Ved at stå sammen ønsker landsbyerne Karby, Redsted, Torf og Hvidbjerg at skabe en superlandsby, bl.a. gennem genanvendelse af tomme ejendomme.

/ **Stinesminde Havn**

Ved Mariager Fjord ønsker Stinesminde Borgerforening at forbedre Stinesminde Havn ved at iscenesætte den som ramme om rekreative aktiviteter.

/ **Tårs Vandtårn**

Med dette projekt skal det undersøges, hvordan Tårs Vandtårn kan aktiveres som udsigtspunkt og vartegn for byen og som et uformelt, udendørs aktivitetsrum.

/ **Egil Fischers Ferieby og Femmøller Strand**

På Djursland skal Egil Fischers Ferieby og Femmøller Strand genetablere stedets oprindelige værdier og landskabsarkitektoniske intentioner.

/ **Ålbæk Strandpark**

Bedre adgangsforhold, nye stisystemer og en opførelsen af 'strandparkstation' skal revitalisere Ålbæk Strand og gøre den til løftestang for bedre livskvalitet.

/ **Porten til Skjern Å**

En fælles indgang og en række innovative formidlingstiltag kan aktivere Skjern Ådal.

/ **Fra rekreation til rekruttering i Ringkøbing**

Lokale iværksættere og kommune ønsker at skabe indbydende rammer for højtuddannede ved at etablere et erhvervskollegium i en historisk bygning.

/ **Revitalisering af Fanø Bad**

Fysisk bearbejdning og strategisk planlægning skal revitalisere den historiske promenadekultur ved Fanø Bad og styrke naturen.

/ **Porten til Vesterhavet**

Et nyt samlingssted skal bidrage til at fastholde turismen i Søndervig og genskabe fokus på det, der i første omgang tiltrak besøgende til den vestjyske badeby.

## Bornholm

/ **Linjer i Landskabet**

Regionskommune og lokale foreninger ønsker at formidle Aakirkebys geologiske og kulturhistoriske fortælling gennem bl.a. nye stiforløb, guidede ture og udsigtsposter.

/ **Udsigts- og rasteplass ved Listed havn**

I samarbejde med kommunen vil den lokale borgforening etablere en udsigtsplatform og trappe, der forbinder strand og vand med klippekystens stier.

/ **Maritimt multihus og identitetsskabende oplevelseslandskab i Snogebæk**

Bornholms Regionskommune vil aktivere kulturhistorien i Snogebæk Havn gennem et nyt maritimt multihus med værksted- og opbevaringsfaciliteter, bad og sauna samt formidling af byens redningstjeneste.

## OM KAMPAGNEN

Stedet Tæller er en Realdania-kampagne, der frem til 2016 støtter udvikling og realisering af konkrete, fysiske projekter i Danmarks yderområder. Kampagens projekter skal være med til at udvikle og udnytte de stedbundne potentialer, der kan bidrage til at styrke livskvaliteten i Danmarks yderområder.



Realdania har afsat 115 mio. kr. til den samlede kampagne.

### **To ansøgningsrunder – to fokusområder**

Der er gennemført to ansøgningsrunder i den samlede kampagne, hvor kommuner, ildsjæle, turismeerhverv og andre yderområdeaktører har haft mulighed for at byde ind.

De udvalgte projekter i anden og sidste ansøgningsrunde støttes med op til 125.000 kr. til eksterne rådgivere til videreudvikling på skitseniveau. I løbet af 2014 afgøres det, hvilke projekter der vil modtage støtte til realisering.

Det var muligt at søge inden for de to fokusområder *Mulighedernes Danmark* og *Kvalitet i kysternes turistbyer*. Mens fokusområdet Mulighedernes Danmark støtter udvikling af konkrete, fysiske projekter med afsæt i yderområdernes stedbundne potentialer, retter *Kvalitet i kysternes turistbyer* særlig opmærksomhed mod yderområdernes kystnære, bebyggede områder med turismepotentiale.

### **OM STEDBUNDNE POTENTIALER**

Stedbundne potentialer er udviklingsmuligheder med afsæt i et bestemt steds unikke kvaliteter. Det kan være kulturarv, natur eller en levende, lokal håndværkstradition. Stedbundne potentialer kan også være lokal kultur, værdier eller sociale netværk, der er opstået over tid.